

Bácsmegyei Függetlenség

A BÁCSDROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., negyedévre 3 kor.
Tanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap tulajdonos „Bácsmegyei Függetlenségi és 48-as Párt” megbízásából:
FALCIONE LAJOS.

Felelős szerkesztő:
PINTER GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

A „próféta.”

A Vojnits-féle bálványimádás izléstelen komédiájának a negyedik fölvonása is végbe ment immár. És végbe ment szóról-szóra úgy, amint azt a báró elrendelte; ami nagyon természetes, mert „aki fizet, az parancsol.”

A verbászi kerület legfalánkabb mungói tehát, illő napidíj és teljes ellátás mellett, nagy műelkesedéssel végig csinálták a hódoló körmenetet Budapesten, június 27-én. S a főváros közönsége bizonyára jóízűt kacagott a bácskai Haluska Jánosokon.

Egészen stilszerűnek találjuk, hogy a főszerepet a kúliai válogatott csapata vitte. Hiszen ismeretes a nemzeti ellenállás idejéből, hogy akinek nem akarták nyersen a szemébe vágni, hogy: áruló, darabont, vagy muszkavezető, arra egyszerűen így szóltak rá: „Te kúlai!” Ezzel aztán minden meg volt mondva. Egy talpig s varcgelb társaságban tehát valóban a kúliaikat illette a vezérszerep.

Részünkről különben nem vennék már tudomást erről a buta komédiázás-

ról; amely először csak visszatetsző volt, később aztán nevetségessé lett, most már pedig egészen unalmas. Ha mégis foglalkozunk vele, az csupán azért történik, mert a szokásos etetésnél — amelyre az „ünnepelet” báró összecsdítette mindazokat, akik előtt nagyozolni és dicsekedni akart — olyan kiszólások hangzottak el, amiket le kell szögezni azok számára, akik nem tudnak róla, no meg a hatvanhetes urak számára is; hadd gyönyörködjenek benne.

A nagyobb fejűek közül például Perczel Dezső, a sötét emléké császári zsandárfőnök, nyilvánosan *lerántotta magát* a mélységbe a nagy bárót, amikor kihirdette, hogy *együtt dolgozunk a nemzet megfontolásán*. Ők ketten együtt voltak főtettesei a magyar parlament szégyenfoltyját képező *zsebkezdős jelenetnek* és együtt bábáskodtak a bűnben fogantatott *zabiggyereknek*, az úgynevezett „*munkapárt*”-nak a születésénél. Gratulálunk ehez a történelmi megbélyegzéshez a *bácskai Perczel*-nek is, valamint az ő „hazafias” gárdájának is.

Csak legyen ez az ember továbbra is az ő „*büszkeségük*.” Isten látja a lelünköt, ezt a *szomorú dicsőséget* nem irigyeljük tőlük.

Perczel különben nem mondott újat. Ismertük ezt a történelmi igazságot eddig is; de azért nem árt azt minduntalan a fejükhöz vágni a báró hűséges gárdistáinak; akik ma még térdet-fejet hajtanak előtte; pazar kézzel öntják feléje a tömjént és a mirhát, s illatos balzsamokkal kenetik a talpait; de valamikor mégls csak megsokalják a szégyent és megtagadják a Mestert, mondván: „Nem ismerjük ez embert!”

A másik ünnepi szónok, Tisza István bevallotta, hogy a nemzetiségi politikában Vojnits bárótól vett leckét; ő is úgy akar *szövetkezni* az oláhokkal, mint ahogy Vojnits báró *szövetkezett a szerbekkel*. Egyébként pedig megemlékezvén arról, hogy ezidő szerint ő a kálvinista pápa, hivatalosan kinevezte a bárót *bácskai prófétának*. Hiszen jó, jó; régen ismerjük már azt a dogmát, hogy: „I-ső Tisza István a mindenható Úr és Vojnits báró az ő prófétája”; de

TÁRCA.

Tromf.

Irtá: **Móricz Zsigmond.**

Berti kinn hált az öccsével a kazlak alatt. Vigyázni kell arra, hogy irigyek, rosszakarók fel ne gyútsák éjszaka. Sokáig ébren volt, mászkált körül-körül, aztán leheveredett a subára s hallgatta a tücskök ciripelését, a faluból kihalló ebugatást, az éjszakai csöndet, míg el nem szunnyadt.

Éjfél tájon lidércnyomásra ugrott fel s levegőért kapkodott. Ugy rémlett neki, mintha álmában valaki föléje hajlott volna s a szívére nyomott volna valami keserűséget.

Órült, hogy csak álmodott. Szép, világos, holdas volt az éjszaka. Szél fúj, de jóízű, ezerjófűszagú szél. Temérdek csillag az égen s a buzakazlak épségben állottak.

Mégis a szívéhez kapott, sőt oda is nézett. És elémült, hogy még a szivdobogása is elállott.

Egy nagy fekete kereszt volt odarajzolva az ingére, éppen a szív fölött.

Hideg verejték ütött ki a legény homlokán s felakadt a szeme. Reszketett s csak sokára tért annyira magához, hogy körül mert nézni.

Sehol semmi szokatlant nem látott. Az öccse is édesen aludt mellette a bundán.

Végre erőt vett magán, felkelt, egyet lépett, még egyet; érezte, hogy semmi baja, neki indult s körüljárta a kazlakat, de a szívet borzasztóan nyomta a kereszt, mégis alig mert hozzányúl, hogy ledörzsölje. Kormos lett az ing is, a keze is.

Egész éjjel nem aludt, egyre azon gondolkodott, hogy került oda az a jel s mit akarnak vele. Mindenféle rablóhistoria jutott eszébe, a mit gyermekkorában olvasott kalendáriumokban; a kereszt bizonyosan valamelyik haragosának az intése, hogy ime, felgyújthatta volna a kazlat!... Vagy még rosszabb?

Ahogy a nap feljött, megnyugodott. Dél-tájjra biztosra vette, hogy gyereksíny az egész, kacagni fognak a végén. Régi parasztvirtus az alvót megtréfálni: ellopni a feje alól a ködmönt, zsebéből a pipát, lenyírni a félbajuszát. De keresztet rajzolni a szívére, ez ha tréfa, rossz tréfa!

Estére mégis elfelejtette a dolgot. Nehéz munkájuk volt a hordással, egész nap kévüket adogatott a szekérre, örült, hogy letehetette a fejét a kazal alatt, menten elaludt. Éber alvónak tartotta magát, azért mert elaludni. Megéri ő még azt is, ha idegen szöcske fordul erre.

Éjfél tájt megint felugrott. Ismét megérezte a tegnapi éjjeli szivnyomást. Irtózatossá félelem fogta el s úgy rázta, mint a hideglelés. Reszkető ujjakkal tapogatott a mellén; újra ott volt a fehér ingen a fekete kereszt.

A szeme szinte kimeredt üregéből és pokoli gyötrelmeket állott ki. Képtelen lett volna már lehunyni a szemét, csak járt-kelt, erős ölmosbotját szorongatva, de nem volt kit agyonütni, csak a gyereköccse feküdt s aludt.

Reggelre sápadt volt, mint a viasz s egész nap leverten dolgozott. Senkinek se vallotta be, mi a baja.

Szeretett volna nem hál, mint a mezőn, de szégyelte magát. Az öccse, az iskolásgyerek nem fél és ő féljen? Az egész falu csúfot tenne belőle.

Leterítette magának a nagy subát a szalmára, le is heveredett rá, de nem aludt el, várt. Aztán felugrott, körüljárta a kazalt, megint lefeküdt. Már éjfélre járhatott az idő s nem vett észre semmi gyanusat. Talán nem is jön elő a kísértő, gondolta, míg azt nem hiszi, hogy alszik. Tette magát, hogy elaludt, addig-addig, míg igazán leragadt a szeme.

Egyszerre csak újra rajta térdelt a lidérc. És ő felébredt, a szemhéja úgy pattant fel, szinte hangot adott, az öccse is megriadt, ahogy robbanva felugrott a legény.

Most a fekete kabát volt rajta s amint lepillantott a mellére, vastagvonású fehér keresztet látott rajta.

Nagyot ordított, üvöltő, hörgő hanggal. Most megfogja, mert csak ebben a percben járt itt az éjjeli rém! Jaj neki, ha ember!

S ahogy kiugrott a szabad szántóföldre, csakugyan, nem is nagyon messze, lappangó, settenkedő, elrohánó alakot látott. Utána vetette magát. Be nem érte, de megismerte.

Bodor Feri volt, a legjobb legénykomája s ott tünt el az Oroszék kertje alatt; Zsuzsihoz ment, a szeretőjéhez.

Berti ökölbe szorította a kezét s vadul, veszett kutya módra, fogvicsorítva nézett utána.

— Megálj! — lihegte — duflán adom vissza neked a tromfot!

Már elmúlt minden titokzatos rettegése, a nyers, vad, dühös bosszú vett erőt rajta. Mint a véreb szagolt nyom után, mit tegyen. Hirtelen megállt s ökölrel homlokon csapta magát:

— E lesz a jó!

Feri is a kazlát őrizte; azt most ott hagyta magára...

Tisza, mint biblikus ember, ne feledje, hogy az Írás *Antikrisztus*-okról és *hamis próféták*-ról is beszél, akik megfontják ugyan egyidőre ezt a gyarló világot, de uralmuk nem tart soká, mert eljő az *igazi*, s az Antikrisztusokat és a hamis prófétákat az alvilágba kergeti, ahol „lészen sírás-rívás és fogaknak csikorgatása.“

Vojnits báró a sok zagyva magasztalástól neki szilajodva, azzal hetvenkedett, hogy *ő mindég megtartotta az ő vármegyéjét a hatvanhetes hitvallásban*. Más szóval: ő az az ellenállhatatlan csábító, aki rossz útra viszi a jámbor bácskaiakat.

„Szóli, te dicsekszel“ — mondaná erre az adomabeli zsidó. Mi pedig egyszerűen azt mondjuk, hogy ez nem is dicsekedés, hanem valóságos *történelemhamisítás*. Mert emlékezzék csak vissza Vojnits báró 1906-ra. Nem olyan régen volt; mindössze 5 éve; amikor *szabadon*, hivatalos erőszaktól menten és vesztegetések által meg nem mótelyezve, lelkiismerete szerint szavazhatott a nép. Akkor a *bácskai 17 képviselő közül 13 függetlenségig választottak*, s az alkotmánypárt 3 és a néppárt 1 mandátumot csak a pártközi paktum jóvoltából kapott.

Hol volt hát akkor az a híres *hatvanhetes hitvallás*? És hol volt a verbázi kerület lelkes ragaszkodása Vojnits báróhoz, amellyel ő most oly fennen hivaikodik? Hol volt akkor az a *prófétai ellenállhatatlanság*, amikor nem állott a háta mögött a kormány hatalmi pressziója?

Ne dicsekedjék hát Vojnits báró

a bácskaiak hatvanhetességével; még azokéval sem, akik most kénytelen-kelletlen a szekerét tolják. Mert az a híres hatvanhetes hitvallás egyszerűen az *érdeken* alapszik: a *kielégített*, vagy a *fenyegetett* érdeken. S ha egy jótékony politikai fordulat ismét tiszta levegőt hoz és a most lenyűgözve tartott lelkek még egyszer föl szabadulhatnak, s a hamis próféták nem tudják többé sem az érdekeket kielégíteni, sem a családok existenciáját fenyegetni, akkor majd megtapasztalja Vojnits báró, hogy ő bizony már nem nagy legény a csárdában.

Mert mindenféle szerelemnek vége szokott lenni és ha valahol, úgy a politikában áll az a régi közmondás: „Nagy az érdek, nagy a barátság; kicsi az érdek, kicsi a barátság; nincs érdek, nincs barátság.“

A magyar Himnusz mellőzése.

Komoly meggyőződés, hogy nem elég az iskolák növendékeit valláserkölcsös nevelésben részesíteni és a különböző hasznos tudnivalókkal és tudományos dolgokkal megismertetni, hanem nagy gondot kell fordítani arra is, hogy a hazafias érzés és a nemzeti öntudat gyökeret verjen az ifjú lelkekben. S erre a célra minden kínálkozó alkalmat meg kell ragadni, különösen pedig az ünnepélyes aktusokat kell fölhasználni, amikor a kedély a nemesebb impressziók befogadására kiválóan fogékony.

Igy lévén meggyőződve, valósággal elszomorít és megdöbbent engem az a tapasztalat, hogy a zombori középiskolák záróünnepélyein az utóbbi években következetesen mellőzik a magyar nemzeti Himnusz eléneklését, s helyette egy nemzetközi jellegű egyházi Himnusz ad-

nak elő. Félreértések kikerülése végett sietek megjegyezni, hogy az utóbbinak előadását nem diffikultálom, mert eszem ágában sincs az egyházi szertartás rendjébe beavatkozni; sőt készséggel elismerem az egyháznak azt a jogát, hogy a saját énekeit kivétel nélkül minden alkalommal, tehát az ünnepélyes Te Deumokon is kultiválhatja. Amit fájlok, az csak a magyar nemzeti Himnusz feltűnő mellőzése. Feltűnő pedig ez annál inkább, mivel ezelőtt, amíg a középiskolák Te Deumát a plébániatemplomban tartották, a magyar Himnusz mindig elénekeltek, s csak azóta mellőzik, amióta a záróünnepélyi istentiszteletet a karmeliták templomában tartják.

Közel áll tehát az a föltevés, hogy a régi rend megváltoztatása szándékos és talán a karmelita rend nemzetközi mivoltában találja magyarázatát. Ha ez esetleg így van, akkor arra kérem a középiskolák vezetőségét, hogy állítsa vissza a régi szokást és jövőre a plébánia-templomban rendezze a hálaadó isteni tiszteletet, hogy a vallásosságon kívül a hazafiságnak is elég tétessék.

Egy keresztény hazafi.

* * *

Előkelő helyről haptuk ezt a panaszos felszólalást; s annál szívesebben adtuk annak helyet, mivel a dolog érdemére nézve egyetértünk a felszólalóval. Mi is azt tartjuk, hogy az ifjúság lelkében a hazafias lelkesedést és a nemzeti öntudatot ébren kell tartani, s ebből a célból az iskola életében előforduló minden momentumot föl kell használni; következésképpen a magyar nemzeti Himnusz az ünnepélyes alkalmaknál nem szabad mellőzni; annál kevésbé, ha ez a mellőzés a tradíciós szokások megsértésével jár. Tendenciózusságot azonban nem tételezünk föl a mellőzésben, hanem a véletlennek és a bevett szokások nem ismerésének tulajdonítjuk azt. Reméljük tehát, hogy a felszólalást illetékes helyen figyelembe veszik és hasonló panaszra többé nem lesz ok.

Szerk.

— Megállj! — hörögte Berti — ha te megmutatád nekem, hogy minden éjszaka felgyújthatad vón a buzám, én is mutatok neked valamit.

Az úton ment el a Bodorék földjéig, a Bodor-kazlakig.

Zsiványszemmel körülleskelt, gyufát vett elő a zsebéből, csóvát tekert, meggyújtotta s bedugta mélyen az asztag tövébe. Azzal veszett vágatva vissza az útra, azon haza, hogy a puha szántáson, a tallón meg ne lássék a nyoma.

Ahogy visszaért a fekvőhelyére, az öccse ébren várta.

— Hun jártál Berti?

— Meglestem egy kutyát... Bodor Ferit.

A fiú ijedten ugrott fel.

— Né csak te, né csak!

— Mi a?

A gyerek keletre mutatott az újjával, ahol nagy fényesség volt. Óriási láng lobogott fel, annál a világa az arcukba sütött.

— Ugyan kié ég? — kérdezte vacogó foggal a gyerek.

— Azt én nem tudhatom — morgott sötétlen Berti.

Bámész nép gyűlt össze a tűz körül, de Berti nem ment oda, az öccsét küldte el, ő nem hagyta el a maga asztagját, hogy még ez is úgy ne járjon.

Egyre szötte-fonta a sötét terveket, hogy folytassa a bosszút. Ez még kevés volt neki. Biztosítva volt a Bodorék termése.

— Megvan, — rikkantott fel egyszer s még sötétebben fenyegetően nézett bele a tűzbe.

Mikor a csendőrök kijöttek s vallatni kezdték, Berti előállott, hogy ő az, aki mindent

tud. Kurtán-furcsán vallotta, hogy Bodor Feri maga gyújtotta fel a buzáját, mert úgyis „szekurálva“ volt, osztán nagyon gazos vót. Vallattatta magát is, az öccsét is, minden összevágott. Bodor Ferit elvitték.

Már meglelt vóna a dufla tromf, mégse volt melege Berti. Még egyet kellett tennie. Az a három kereszt még most is nyomta a szívet. Valami naggyal akart érte fizetni, olyannal, amit egész életében el ne felejtse a gyilkolója. Az egész évi termése oda volt Bodor Ferinek, kilenc hónapot is kapott s ott ült az egri várban. De volt még valami veszteti valója. A szeretője, aki megígérte neki, hogy megvárja, míg leül az időt.

Berti egyet gondolt s otthagya a maga szeretőjét és Orozs Zsuzsi után vetette magát. Nem volt ő külön legény Ferinél, de itt volt s míg amaz a tömlőcben rothadt, ő frissen hazudozott a lány fülébe.

S olyan a lány, hogy farsangra meg is lett az esküvőjük.

Mikor Berti a menyasszonytáncot járta a Bodor Feri utolsó drágájával, akkor kurjantott fel először tiszta szívvel, kielégülten, boldogan.

— De bátran kiabálsz! — nevettek rajta.

— Kiabálhatok bátran, van rá okom! Sose ijedtem meg senkitől!

— Dehogyan is nem! — szólt neki a kis öccse. — Én rádijsztettem egyszer.

— Ugyan hogy osztán!

Hát a nyáron, mikor az asztag alatt háltunk. Osztán én Rinaldo Rinaldinit olvastam, osztán három éccsaka egymás után keresztet festettem a szivedre, mint a rablókirály.

Bertinek elfult a hangja a rémületből.

— Lapuba vittem magamnak kormot, meg faragott grétát, oszt az ingire korommal, a lajbijára meg grétával pingáltam a keresztet — magyarázta a gyerek a nevetgélő népnek.

— Tudod mikor vót a' Berti?

— Mikor?

— Ippen mikor Bodor Feriéknél tűz vót.

Berti révedezve nézett körül s ijedten látta, hogy túlságosan idefigyelnek. Hát komiszkodva rákiált a fiúra.

— Ne hazudozz már te istenökre. Nem tudok én erről semmit se.

Újra kezdődött a tánc, de Berti kifordult a házból s szédelegve ment ki az éjszakába.

— Ej mit, részeg vagyok, az a bajom. Többet ittam mint kellett vóna — mondta magában. — Ilyen semmiség miatt itt nyavajogni!... Hásze megmutattam legalább, hogy ki vagyok! Mer ha ü azt tette vón velem, ha ü tette vón velem aztat, hát ugyi hogy meg tudtam vóna tromfolni!

Elröhögte magát, egyet nyújtózott s újra vissza bement a házba.

Orosz Zsuzsi kedveskedve, szerelmesen ment az új ura elibe.

Berti a szemébe nézett s ez az egész forgás itt a szemé előtt olyan furcsának fűnt fel neki, hogy egy nagyot kacagott és a tarkóját csapkodta a tenyerével.

— Mit nevezsz Bertikém? — kérdezte Orosz Zsuzsi.

Berti csak kacagott s végre így szólt:

— Mit? Sose törődj te azzal. Egy jó tromfot csináltam, azon röhögök.

HIREK.

Primícia. Loógó Pál végzett papnövendék és fölszentelt áldozár első miséjét vasárnap, július 2-án délelőtt fél 10 órakor tartja a zombori plébánia-templomban. Manudoktora Fejér Gyula apát-plébános lesz; a szentbeszédet pedig Csányi István s. lelkész tartja. A mise Veni Sanctével kezdődik; a karéneket az iparos dalárda vegyeskara adja elő, ugyanazzal a programmal, mellyel Péter-Pál napján az elemi iskolák záróünnepélye alkalmából tartott isteni tiszteleten szerepelt.

A bácsi evang. egyházmegye elnökségének beiktatása. A folyó évi június hó 22-én Újvidéken tartott bácsi evangélikus egyházmegyei közgyűlés június hó 29-ére elnapolta magát. A közgyűlés tehát Péter és Pál napján Újverbásonzán jött össze, hogy az ujonnan megválasztott egyházmegyei elnökségtől és tiszteletkörtől az esküt kivegye. Ez alkalommal számosan jöttek össze a vármegye egész területéről, a közgyűlés egyházi és világi tagjai, úgyszintén vendégek is, mely utóbbiak között a vármegye részéről megjelentek ifj. Vojnits István főispán, Michailovits Kornél alispán és dr. Deák Béla főügyész. Ott volt a járás főszolgabírája Buday Pál is. Az újverbáziak gyönyörűen kifestett és zsufolásig megtelt nagy templomában folyt le a közgyűlés, melyen Rohonyi Gyula igazságügyi államtitkár, egyházfelügyelő hivatalos távolléte folytán egyedül Belohorszky Gábor, lelépő főesperes elnököt, ki kiemelve az ujonnan megválasztott elnökség érdemeit, Wagner Gusztáv Adolf új főesperesnek átadta a főesperesi pecsétet, Rohonyi Gyula nevében pedig dr. Leibach László új egyházfelügyelőnek a felügyelői pecsétet. Ezután Wagner Gusztáv Adolf főesperes, Dedinszky János alesperes, dr. Leibach László egyházfelügyelő és Kiss Gyula másodfelügyelő, valamint a többi tisztviselők letették a hivatalos esküt, mely után az új egyházfelügyelő mély hithűségről tanuskodó és a lelkészeket a mai kor hitközönye közt is bátorító, szép, felemelő beszédet mondott, míg az új főesperes programszerű beszédében a lelkészekkel való szeretetteljes együttműködést, a különféle hatóságokkal való békeeszes érintkezést ígérte. Imával, áldással és a Lutheri ének: „Erős vár a mi Istenünk“ hangjaival zárult a közgyűlés, mely után a különféle testületek a lelkészlakon tisztelegtek az új elnökség előtt. Délután 1 órakor díszebéd volt, melyen vagy 250-en vettek részt s számos lelkes felköszöntő hangzott el. — A résztvevő hölgyek és urak az elnökség vendégei voltak.

Verekedő községi jegyző. Botrányos esetnek voltak szemtanúi a Kossuth Lajos-utcán pénteken délelőtt a járókelők. Csöndesen haladt ott Zsupánszky Lyubomir ósziváci nyugalmazott községi jegyző, amikor egyszerre elébe toppant Ószivác község mostani jegyzője, dr. Bikár Nenád és szó nélkül, de annál dühösebben rárohant a gyanutlan öreg úrra, s a kezében lévő bottal több súlyos ütést intézett annak fejére és arcára. A megtámadott öreg

ember védekezett, ahogy tudott, de mégis több sérülést szenvedett. Az utca közönségének fölháborodása és hangos tiltakozása vetett véget a dulakodásnak. A sajnálatos eset oka állítólag az, hogy Bikár jegyző ellen több följelentést adtak be a fegyelmi hatóságnál és Bikár azt hiszi, hogy a följelentéseket Zsupánszky sugalmazta.

Vértesi Károly jubileumához. A zombori Rákóczi-asztaltársaság folyó hó 29-én tartott közgyűlésében elhatározta, hogy Vértesi Károly szülői házat születése napjának évfordulóján, október 22-én, emléktáblával díszíti fel. Ezen terv kivételére egy bizottság alakult. Az emléktábla leleplezése ünnepély keretében fog eszközöltetni.

Fejér Gyula apátplébános diszelnöksége. A zombori első betegségélyző és temetkezési egyesület Fejér Gyula apátplébánost diszelnökké megválasztotta. Ezzel háláját óhajtotta leróni Fejér Gyula apátplébános azon humánus és emberbaráti tetteért, hogy évek hosszú sora óta, zajtalanul, a köszönet kizárásával, beküldi az egyesületnek évi adományát, mely, mint külön alap, külön kezelve, közel nyolcezer koronát tesz már ki. Az egyesület egy küldöttség útján hozta az apát tudomására megválasztását és egy művésziesen kiállított díszokmányt nyújtott át neki, melyet Király Lajos főgimnáziumi tanár készített. Péter Pál napján tisztelegtek a küldöttség Fejér Gyula apátnál. A küldöttség szónokája, dr. Donoszlovits Vilmos orvos üdvözlő beszéd kíséretében adta át a szép keretbe foglalt díszokmányt. Fejér Gyula apátplébános meghatva, szívesen fogadta az elismerés e zálogát, válaszbeszédében hangoztatván, hogy ezen nemes, szép és magasztos célt szolgáló egyesületet, mint a múltban, úgy a jövőben is — míg az Isten őt élteti — évente, anyagi tehetségéhez képest, segíyezni fogja. Az egyesület küldöttsége örömmel és jóleső érzéssel hagyta el az apátplébános lakását, azzal a tudattal, hogy a szenvedő emberiség segíyezésére irányuló humánus működésükhöz az apátplébános erkölcsi és anyagi támogatását továbbra is élvezhetik.

Nyugtázás és köszönet. A zombori róm. kath. elemi fiúiskola majálisára befolyt: Maurer Dénes ivén 10 kor., Kaelbly Mihály ivén 5-10 kor., Vojnits Jenő tanuló ivén 38 kor., Matzitz Gusztáv ivén 7-50 kor., Markovits József tanuló ivén 4-20 kor., Parcsetich Árpád tanuló ivén 19-20 kor., Kosztersitz Sándor tanuló ivén 2 kor., Parcsetich Ernő ivén 17-80 kor., Mayer Dezső tanuló ivén 11 kor., Husvéth Dezső tanuló ivén 6 kor., Klemm Mátyás tanuló ivén 15-40 kor., Thum Vince tanuló ivén 8 kor., Csitovszki Sándor tanuló ivén 2-40 kor., Gruda Pál ivén 20-50 kor., Eisele György ivén 33-50 kor., Németh Iván tanuló ivén 29-40 kor., Wahl Oszkár tanuló ivén 10 kor., Pallos László tanuló ivén 2-30 kor., Spreitzer Károly tanuló ivén 9-10 kor., Hippich István tanuló ivén 6 kor., Konyovits Fedor tanuló ivén 11 kor., Fehér Endre tanuló ivén 18-70 kor., Krizmanits István tanuló ivén 7 kor., Kerepesi Antal ivén 4 kor., Czettl Dezső ivén 11 kor., Csányi István ivén 6 kor., Schäffer István tanuló ivén 8-80 kor., Petonszki István tanuló ivén 5-50 kor., Vukicsevits Miklós tanuló ivén 9 kor.,

Sulyok N. ivén 9-50 kor., Burnách N. tanuló ivén 6-30 kor., Falcone Lőrinc tanuló ivén 24 kor., Rajtuch Endre ivén 17-40 kor., Tuna Oszkár tanuló ivén 5 kor., Mészáros Bálint ivén 22-70 kor., Gramling Kornél ivén 7 kor., Horvát N. tanuló ivén 11-90 kor., Schvera László ivén 3-70 kor., Hermann József ivén 11-50 kor., Hauke József tanuló ivén 7-25 kor., Kantz N. tanuló ivén 17-50 kor., Spanyol Árpád tanuló ivén 11 kor., Vujevich Ferenc tanuló ivén 3-60 kor., Farsang György tanuló ivén 1-30 kor., Lang Béla tanuló ivén 12 kor., Raits Ferenc tanuló ivén 2-40 kor., Sztojkov Tivadar ivén 5-90 kor., Zombor város adománya 50 kor., Napközi Otthon adománya 5 kor., Szondy Mátyás adománya 1-20 kor., Bidló Antal adománya 1 kor., Raits Márton adománya 50 fillér, Borsós N. adománya 1 kor., egyéb bevételek 174-35 kor. A bevételek összege 751-40 kor., a kiadások összege 742-18 kor., marad fölösleg 9-22 kor. — Az igen tisztelt gyűjtők buzgó fáradozásukért, valamint az adakozók szíves adományukért fogadják a tanítótisztületnek az ifjúság nevében legmélyebb hálás köszönetét.

Azért telnek meg a nagy fürdők ezernyi ezer magyar beteggel, mert a magyar ember még mindig keveset törődik a gyomorával. A nagy nyugati államokban már rég tisztában vannak azzal, hogy a valódi **Ferencz József**-késérővizet mindig a háznál kell tartani s ha bármily csekély indispozíciót éreznek a gyomorban vagy a belekben, azonnal előveszik ezt a megbecsülhetetlen, szuverén gyógyszer és reggelenként fél borospoháryit megisznak. A „Ferencz József“ víz a gyomor és a belek működését csakhamar helyreállítja. Magyarországon is sokkal kevesebb gyomorbeteg ember volna és a nagy fürdők is kevésbé hangzanának a magyar szótól, ha itt is követnék a művelt nyugat példáját.

Arlejtés iskolai bútorzatra. Zombor szab. kir. városi polgári fiúiskolájának iskolaszéke a városi polgári fiúiskola IV. osztályában szükséges bútorzat szállításának biztosítására árlejtést hirdet. A városi mérnöki hivatalban kapható ajánlati mintában felsorolt tárgyak szállítására vonatkozó zárt írásbeli ajánlatok folyó évi július hó 8-ik napján délelőtt 10 óráig dr. Alföldy Árpád h. polgármester, iskolaszéki elnöknel nyújtandók be. Az ajánlatok készpénzben 100 kor. bántépenny melléklendő. Az ajánlatok a városház kisebb tanácstermében július hó 8-án délelőtt 10 órakor felbontatnak, mely eljárásnál ajánlattevők jelen lehetnek. A vállalati feltételek a városi mérnöki hivatalban megszerezhetők.

Adófizetők figyelmébe. A Zombor város terhére az 1911. évre érvényesített I. és II. oszt. kereseti adóajtom a városi adógyosztálynál 8 napon át, vagyis július hó 1-étől július hó 8-áig közszemlére kitétetett, amely idő alatt az adózók a lajtom elleni felszólalásait vagy a városi tanácsnál vagy pedig a pénzügyigazgatóságnál beadhatják.

Üzletáthelyezés. Kollár József könyv-, papir- és zeneműkereskedését múlt hó 8-tól kezdve Zrinyi-utcába (Stebler féle sörcsarnok mellé) helyezte át.

➡ RÓZSAKIÁLLÍTÁS! ➡

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy **Zomborban, folyó évi július hó 2-16-áig** a sajátnevelésű rózsaiskolámban

KIÁLLÍTÁST

Közlekedés legegyszerűbb a Csonoplyai-útról kiindulva jobbról balra a temető mögött. Iskolák vagy Egyesületek előre bejelentésüket a főüzletemben kérem. — ➡ A kiállítás belépti díj nélkül, egész nap nyitva áll. ➡

Még egyszer becses figyelmüket felhívom s maradok kiváló tisztelettel

rendezek. A n. é. közönség figyelmét felhívom arra, hogy **nem** a Rákóczi-úti főüzletemben, hanem a nagyszerbtemető mögött fekvő **telepemen** tartom.

GOESER ANTAL,
mű- és kereskedelmi kertész.

Színház.

A Polgár Károly igazgatása alatt álló társulat előre hirdetett előadásai sorozatát június 29-én kezdte meg, a Vadászúti udvari helyiségében épített nyári színpadon. Szezonnyitó előadásul Lehár **Cigányszerelem** című operettjét adták. Az előadás fénypontját Görög Olga koloratur énekesnő alakítása képezte, Zsófia szerepében. Görög Olga ezzel az első föllépésével egyszerre megnyerte az egész közönség osztatlan tetszését, amely zajos ovációkban jutott kifejezésre. Körösházy Ilona szerepét Mezey Margit, a zombori közönség régi kedvence adta, a tőle megszokott gráciával és temperamentummal. Méltán tetszést aratott a Kassai Rózi és Nagy Pál duettje. Halmos Gyula, Somogyi Károly és Kozma Hugó szintén derekasan megállottak a helyüket.

Kár, hogy a színpad kicsinyisége a rendezést és a díszletezést nagyon megnehezíti. Még inkább sajnálatos azonban, hogy a közönség nagyobb része az előadást az utcáról élvezi; ami bizonyára nagyon takarékos, de nem túlságosan nobiles módja a színpártolásnak. Lehet különben, hogy ebben nagyrésze volt annak is, hogy a — hónap végén voltunk. Majd meglátjuk a következő előadásokon.

Június 30-án, pénteken **A millió** című bohózat került színre. A darab bonyodalomban és fordulatokban bővelkedik, szellemesség azonban nem sok van benne. Az előadás összevágó és gördülékeny volt, gyorsan pergett és a szereplők alapos készülségéről tanuskodott. Báródi Kató Francine szerepében igen bájos volt és igyekezett diszkrétül enyhíteni a helyzet pikantériáját. Sz. Rosos Gizella nagyon rokonszenvesen és kedvesen adta Beatricét. Igen jó volt Szomor Miklós, Nagy Pál és Gózon Béla is, aki azonban helyenként olyan hideg, mint a jégcsap és olyan merev, mint valami flegmatikus angol. Kitűnő volt Somogyi Károly. A sikerült előadás mindenesetre nagyobb közönséget érdemelt volna.

Itt említjük meg, hogy információink szerint a polgár igazgató nagy ambícióval törekszik a közönség szórakoztatásáról gondoskodni. Nemcsak a jó műsorral szolgálja ezt a célt, hanem tervbe vette országos hírvé művészek vendégszereplését, kabaré előadások rendezését, sőt a dévidéki cigányzenekarok versenyét is, pályadíjak kitűzése mellett. Mulatságban tehát nem lesz hiány, csak a közönség pártfogásában se legyen.

Zombor város üzleti tájékoztatója.

A városi parkban levő vendéglő állandóan nyitva. Nyári mulatságokra ingyen kerthelyiség és világítás. — Tisztelettel **Varga Ferenc**, vendéglős. 3

A volt Stebler-féle sörcsarnokban (Zrinyi-utca) kitűnő villásreggeli, pénteken kecsge és kevert halból halászlé, állandóan friss csapolt sör kapható. — A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtam tisztelettel **Blazsanik György** vendéglős. 7

Boros hordók és kádár munkák állandóan raktáron. — E szakmába vágó munkák elfogadtnak **Federer András** kádármesternél, Zombor, Zsinagóga-utca 2. szám. 1

Báits Vitomir úri és női divatüzlete az „Arany Nap“-hoz. — Legjobb gyártmányú minőségű úri és női fehérművek, eső- és napernyők, zsebkendők, harisnyák, bőrkeztűk, mellfűzők legolcsóbban csak nálam kaphatók. Bármily kötésű selyem nyakkendők 1 kor. 1

Bogdán I. hentes mester Zombor, Zrinyi-u. 9. — Ajánlja kitűnően pácolt füstölt sonkáit (utánzott kassai) a legjutányosabb árban, valamint nyári szalámit 2-20 fillérért klg.-ként. 2

Gräber Mihály özvegye géperőre berendezett asztalos műhelye, Zombor, Deák Ferenc-körút 8. sz. — Elvállal minden e szakmába vágó munkát. Készárúk az árúcsarnokban megtekinthetők. 1

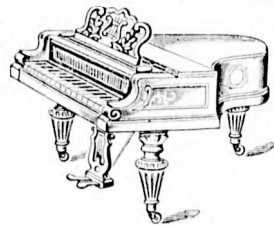
[fj. Stempel Samu kőfaragó Zombor. — Ajánlja nagyválasztékú sírkőraktárát, továbbá mindennemű kő- és márványmunkáit. 1

-IGAZSÁG- Pataj Sándor republikánus lapja, Zombor. — Előfizetési ára egész évre 2 kor. 5

Maurer Dénes Apatini Sörház vendéglős. Minden vasár-, ünnep- és csütörtöki napokon a legjobb Bak-fekete sör, más napokon jó Hungária sör, kitűnő és változatos villásreggeli kapható. Teljes tisztelettel **Maurer Dénes** vendéglős. 7

Nagy bútoreladás! Olcsó! Jó! Tartós! özv. **Adler Adolfné** bútorkereskedése, asztalos és kárpitos műhelye, Zomborban, Kossuth Lajos-utca (Takarekpénztár mellett). — Nagy választék háló-, ebédlő-, nappali és úriszoba berendezésekben. Részletfizetésre is. 1

Nagy raktár elsőrendű zongorák és pianóknak **Raab Károly** hangszerkészítőnél, Zombor, Zrinyi-és Orgona-utcában. — Legolcsóbb zongorakölcsön intézet. Javítások és hangolások elfogadtnak. 2

SZUPPEK GYULA ÜVEGUDVAR ZOMBOR. Üveg, porcellán, lámpa, tükör és táblauveg gyári raktár. — E szakmában legjelentékenyebb bevásárlási forrás. 1

SISKOVITS féle üzletben Bercsényi-út 3. sz. **zombori juhtúró** állandóan nagyban és kicsinyben, ugyanott kitűnő **borok** zárt palackokban kaphatók. 5

Tallós Gyula úri angol szabó, Zombor, Galamb-utca 6. szám. Ajánlja a legjobb hazai és angol szövet raktárát; továbbá elvállal férfi ruhák készítését gyors és izléses kivitelben, a legolcsóbb árak mellett. 6

Ugry István keramikus, első alföldi kályha és agyagáru gyára, Zombor, Bezdáni-ut 30. Mintaraktár: Erzsébet-tér 4. sz. (Szemes ház.) Készít elsőrendű chamotte agyagból minden stílusú és színű kályhákat stb. — Átrakások és javítások jótállással elfogadtnak. 4

HIRDETÉSEK.

2210. szám.

Hirdetmény.

A Ferencz-csatorna részvénytársulat Mérnöki Hivatala közhírré teszi, hogy az újvidéki-temerini hidnál levő **korcsma-épületét**, helyhez kötött italmérési jog alapján a jelenleg is hozzátartozó építményekkel együtt 1912. évi március hó 12-től kezdődőleg 5 évre bérbe adja.

Ajánlatok az 1 évi bér 10% óvadékkal október hó 1-ig alulírotthoz nyújtandók be és azzal ajánlattevők december 1-ig kötelezettségben maradnak.

Közelebbi feltételeket frásbeli megkeresésre alulírott hivatal készséggel adja meg.

Kisszapár, 1911. június hó 1-én.

A mérnöki hivatal főnöke:

Jolánkai s. k.,

75-3-2

főmérnök.

Üzlet-megnyitás.

Tisztelettel alulírott tudomására adom Zombor város és környéke érdemes közönségének, hogy

Tököly-(Apatini)-út 12. sz. alatt saját házamban

Angol úri szabó

üzletet

nyitottam, hol elsőrendű hazai és külföldi, kiválóan angol szövetekből **dús raktár** vár az úri közönségre.

Nagy műhelyekben szerzett tapasztalataim, valamint a m. kir. technológiai iparmuzeumban nyert **szabászati képesítésem** garanciát nyújtanak arra nézve, hogy a legkényesebb igényeket is kielégíthetem s az üzletemből kikerült ruhák kiállítás, divatszerepesség, valamint minőség és szolid árak tekintetében bármely hazai cég munkáival versenyképesek annál is inkább, mert több bácskai szabászati szaktanfolyam miniszteri megbízás folytán az én vezetésem alatt állott.

Midőn magamat s vállalatomat az úri közönség szives pártfogásába ajánlom, vagyok

Zombor, 1911. évi május hó

kiváló tisztelettel

Biebert János,

68-10-7

szabó-iparos.

Eladó ház!

Zomborban, a Sztapári-úton

levő 4. sz. ház, mely vendég-

lőből és több bérlakásból áll,

szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást nyúj-

tanak ugyanott a házban.

79-5-4

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

GŐZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken mindig d. u. fél 2-től 6-ig.

Kitűnő masször és elsőrendű tynkszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak minden nap — vasárnap délután kivételével — használhatják. 49-18

A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.